

Kde se hraje

Letošní Písek proběhne hned na třech místech:

Divadlo pod čarou je velkolepý nezávislý podnik s vnitřními i venkovními prostory, které za dvacet let postupně stvořili lidé kolem šéfa klubu Mirka Pokorného.

Šrámkovo divadlo je impozantní, typicky městský podnik s vnější podobou z roku 1937 a poslední modernizací provedenou v roce 2010.

Třetím útočištěm pro zbloudilé divadelní duše se pak stane Evangelický kostel a Sladovna Písek.

Územní perlou na dně letošního Šrámkova Písku pak v neděli bude inscenace Morena olomouckého souboru Nabalkoně, jež sugestivním způsobem rozžije exteriéry města, jež dosud nejsou konkrétně určeny.

Divadlo Pod čarou

Obě divadla jsou od sebe doslova za rohem

Pachatelé (ode)Psance

Terezie Holubová

páže mezi divadelními zločinci, to ovšem neznamená že se bojí přímého útoku / v tomhle oboru se už pár let pohybuje a pozor!, je zaměřená i na děti / normálně se ve velkých skupinách nebude moc projevovat a pokud po vás hodí zabijácký pohled, je to dost možná proto, že vás pořádně nevidí / v tuhle chvíli je na přelomu studií a (stále) to pořádně slaví / je brutálně nebezpečná po ránu a hladová / do Písku přijela hlavně kvůli dalším zkušenostem s nevyočitatelnými podniky a událostmi / cena: nevyčísitelná

Petr KlariN Klár

krycí jméno: KlaroCh / postrach prérií, periférií i jevišť, (ne)pravidelný dramaturg, sporadický režisér, líný publicista, utajený romantik, béčkový textař a rtuřovitý zlobil / příznivec kamenné estetiky, coming of age tematiky, divadelní autenticity a špíny / milec Twin Peaks, Stranger Things, Buffy, přemožitelky upírů, kvalitní literatury a umělecké tvorby Lucie Němečkové a Vladimíra Hulce / tělem, srdcem i duší: teatropunker!

Petr Odo Macháček,

bezelstně nezakryté jméno: Odo / mezi divadelní galerkou Methuzalem / nebezpečný šťoural pod různými slupkami / při setkání s ním pozor na zablouzení / tupý při rozklíčování zápletek a fabulí, zaručeně nikdy neuhádne vraha / naopak přecitlivělý na takové ty estetické jemnosti / nenechá se opít rohlíkem, ale kořalkou ano / velmi pravidelný režisér, dramatik a šéfúdržbář v jednom kamenném divadle

Hvězdy nám přejí, vážení,

a já jsem přešťasten, že Vás opět přivítati mohu, na stránkách *Píseckého (ode)psance*.

Necht' započnou hry!

Finální červnový víkend jest tu, a s ním i bezuzdné orgie divadla experimentálního. Těšili jste se na nás? My na vás velmi! Opět se staneme vašimi admirály, táhnoucími vesmírné škunery rozbouřenou galaxií písecké reality nevšedních dní. Na stránkách tohoto věstníku, ve sférách virtuálních, i v kontaktu osobním. Divokosti, neopouštěj nás, a Ty, ohni, se mnou pojd'. Šrámkův Písek slaví šede, tak ať to maže, vříská, jede! Ted' rozezní se divadelní struny, a radost bude vládnout všem.

V předtuše zážitků vroucích,

za redakci Píseckého (ode)psance,

Petr KlariN Klár

(Máme také facebook [sramkuvpisek](#), blog [blog.sramkuvpisek.cz](#) a instagram [piseckypsaneec](#). Budeme šťastni, když si něco přečtete, shlédnete nebo poslechnete. A budeme v sedmém nebi, když k tomu něco napíšete nebo natočíte. Kontakty najdete dole, a také nás téměř všude a téměř vždy potkáte.)

Odo

Co nás dnes čeká a nemine:

Jak už bylo řečeno, letošní ročník je jubilejní, a proto jsme intenzivně potěšeni že naše pozvání k festivalovému kvasu přijali někteří z mnohokrát již obodaných matadorů ročníků minulých. Hned po slavnostním zahájení se jistě všichni s potěchou svezeme proslulým expresem **Košičan č. 3.**, jenž do Písku vypravili přátelé z divadla Vosto5. Budete účastni nočnímu rozhlasovému pořadu pro posluchače osamělé, opuštěné a neúspěšné. Legenda, jež zrodila talk show velmože moderátora Pavla Pláteníka a jeho stálého hosta, sólistu Příbramského divadla v Příbrami Karla Krautgartnera. Vyrážíme v 18:00, ze stanice Divadlo Fráni Šrámka.

Následně se zúčastníme písecké vernisáže autorské výstavy pramenící z principu recyklace mezi více než padesáti uměleckými skupinami a umělci, jejímž cílem je iniciovat vztah člověka k vodě a snad i vody k člověku. Voda Vás napadne ve 20:00, v prostorách Sladovny!

Tvůrčí program 1. dne 60. Šrámkova Písku poté v Divadle Fráni Šrámka zakončí inscenace **Cesta do fantazie i skutečnosti**, v níž se pod vedením královny víl českého divadla Zoji Mikotové představí studenti ateliéru VD pro neslyšící z brněnské JAMU. Na ni pak v hodině jedenácté v kavárně DPČ naváže první ze série debat o viděných inscenacích.

Dobré dopoledne, Šrámkův Písku!

Pozdrav Ti posílám z nablyštěného kokpitu kosmické redakce našeho věstníku. Doufám, že po noci „krátké jak milování“ jsi připraven naplno přijímat gratulace i dárky ke svému jubileu. Věřím, že dnešní maraton bude obohacující smrští zkušeností bezmála orgastických. Naskoč tedy beze strachu na hřbet našeho mezigalaktického velblouda a pohodlně se posad' mezi jeho fluorescentní hrby. Čti nás, pozorný bud', a narozeninové perlení si vychutnávej do plna.

Vzrušení zdar!

Za redakci Píseckého (ode)psance Petr KlariN Klár

Sametově konfekční vlak, záblesky svěžího tajemna

Petar Prokop a Ondar Cihlár se při děkovačce zmínili, že „zkoušejí hrát takovou blbost mnoho let pořád dokola“, a že to jde. A celé předchozí show se opravdu neslo v tomto duchu. Tím o té show neříkám nic špatného, naopak: je výborné, když se „blbost“ hraje dokola a když člověka baví se na ni koukat. A dokonce když člověka místy přejíždí mráz po zádech z osudů osamělého Standy. Když ta „blbost“ prostě funguje, a ne nijak vulgárně nebo banálně.

Tuhle poloimprovizaci hrají kolik – dvacet let? Hrají ji s lehkostí, nadhledem, mazlej se s tím. Proč nemít v Písku taky někdy herecký koncert? Rámcem je naprosto konfekční jakoby rozhlasová zábava. Když se vlivem hromadících se kliše přibližuje nuda, zjeví se tajemné scény se Standou, středočeským Srbskem, prostorově nepochopitelným hlavním nádražím. Citlivá sranda, chvílemi jen tak, chvílemi to jde někam hloub. Hlavní ovšem je, a to už se opakuji, bravurní a mazlivé herectví, které se nebere vážně, a přitom je podložené zcela seriózní prací.

Za sebe mám Košičanu trochu za zlé, že tajemnost, kterou by si diváci mohli rozvinout miliónem způsobů, pocitů, vizí, se nakonec úplně rozplete a vysvětlí, takže zůstane (ted' trochu přeháním) jen jediný příběh. Tohle je ale možná jen můj osobní problém – osobní problém pseudomystika, který se rád noří do nejistot.

Kolega mě upozornil na zajímavou souvislost: lidé z Vosto5 si při hraní Košičanu možná postupně osahali techniku, taktiku a radostnou komunikaci, která nedávno vedla k vytvoření již opravdu strhujícího díla, které se jmenuje PROTON.

Mé shmutí: radost z herectví; a co je v divadle víc?

Odo

...a na hladině nebe!

Jednou z nezpochybnitelných předností, pro něž již léta chovám ke Šrámkovu Písku intenzivní náklonnost, je pestrost zážitků, jež se tu dá nazobát. 60. ročník, jenž včera večer nabral spád, v tomto ohledu nezklamal již ve své úvodní fázi. Atmosféricky vtahující eventový diptych **Laboratoř Nebe** a **Voda mně napadá** nejenže své diváky uvedl do okouzlujících prostor Evangelického kostela a Sladovny Písek, ale především se vehementně snažil probouzet v nás hravost, fantazii i kreativitu. Start nebeského rozjímání mně sice dostal do nebezpečné blízkosti spánku, ale bezprostřední uvítání pana faráře, impozantní varhany jako dominantu sálu, a nakonec i společné řádění s vysněnými planetami dodalo naivistické seanci ráz spikleneckého večírku chovanců internátu pro poněkud nezvladatelnou, genderově i věkově smíšenou mládež.

Vodní část pak nesla neklamné znaky umělecké tvorby častého spolupracovníka Šrámkova Písku, scénografa, pedagoga, site-specific mága a drsného hráče na kořen, Tomáše Žížky, a poskytla dosti podnětů pro rodinné kratochvíle a vděčnou kombinaci zábavy, vzdělání i filosofie. S Petrem Macháčkem a Vladimírem Hulcem jsme se například po mnoha letech společně pohrabali v písku. Jen bábovičky chyběly, a třeba i jen obyčejné vodní dělo. Jinak ovšem budiž povolána vodní ódě sláva. V píseckém kulturním kontextu jde totiž o pozoruhodný počín, který lze k pozornosti doporučit i značně

širokým masám. Ideální to totiž k výletu tip. Nebojte se vstoupit!

KlariN

My se ptáme, vy odpovídáte: Laboratoř Nebe a Voda mně napadá

Co vás Napadá, když vás voda Napadá?

Miroslav: Vracím se do dětství. Bez vody není nic. Byly časy, kdy jsme se do místní řeky chodili normálně koupat. Dnes už to nikdo nedělá.

Monika: Voda je pro mě spojená s řekou Otavou. Historie Písku je provázaná s touto řekou, je přirozenou součástí místního života. Cítím z ní energii.

Marie: Je to živel, vzpomínám si na povodně.

Jirka: Vybavuje se mi tady představa potopy. Mám z toho všeobíhající pocit.

Kateřina: Voda je pořád živá a proměnlivá. Je pořád v pohybu, okouzující.

Co se vám vybavuje přímo tady v prostoru Voda mě napadá?

Monika: Jsem vychovatelkou. Napadlo mě, že by to tady děti měly vidět.

Miroslav: Škola hrou, je dobré se vyblbnout i na stará kolena. Je dobré občas opustit vážnou notu a hrát si.

Kateřina: Je to tady velmi kreativní. Je to důkladně provedené s velkým nadšením.

Jirka: Uvědomil jsem si, že voda je základ všeho, a že tak nějak přitahuje.

otázky pokládala Terezie

Zvuk rukou

Nevím jak komu, ale mně básně Elišky Vyorálkové a Jana Skácela velmi vyhovovaly. Vytvořily pro mě jakousi platformu, na které by bylo, i při vši té složitosti a překérnosti divadla, relativně snadné vystavět intenzivní komunikaci. Zcitlivěly mi smysly, rozryly povrch mého vnímání, připravily mě pro zasetí nějakého smyslu.

Nicméně: provedení jsem vnímal jen jako ilustrativní. Kromě výjimečných chvil jsem nepostřehl, že by herečky měly prostor pro otevření se, autentické žití, nejistotu, rozechvění. Výjimečné chvíle, kdy jsem se na herečky živě napojil a ucítil divadelní rozkoš, přišly v okamžicích, kdy jedna z nich říkala báseň a druhá ji v podstatě bez ornamentů překládala do znakového jazyka. Tedy bez „divadla“, jen tak beze všeho.

Je zajímavé, že obyčejná mluva může být někdy lepší než umělé tvary, které jsou náchylné k předstírání a nevěrohodnosti. V tomto případě byla obyčejná mluva umocněna tím, že probíhala paralelně ve dvou jazycích – zvukovém a znakovém. Najednou se otevřely vnitřní dimenze aktérek, které byly jinak během většiny představení zakryté a utlumené technickou a rádoby – ale ne skutečně – autentickou komunikační a pohybovou hrou.

Ale může to být jen můj osobní problém: v podčárových kuloárech jsem potkal dost lidí, kteří komunikaci zachytili a vstřebali.

Znaková řeč jako balet rukou!

Rozhovor s performerkami Annou Žďárovou, Danielou Hyklovou, Nikol Věntusovou a režisérkou představení Cesta do fantazie i skutečnosti Zojou Mikotovou.

Jak jste se dostala k tvorbě s neslyšícími?

ZM: Je to na dlouhé vyprávění... Kdysi byly v celém Československu jen dvě školy pro neslyšící. Janáčkova akademie se rozhodla, že se otevře neslyšícím lidem a chtěli pro ně něco založit. Na škole ve stejné době vznikl ateliér dramatické výchovy. Tak jsme se inspirovali a založili ateliér dramatické výchovy pro neslyšící – na pohybově výchovné disciplíně. Od začátku jsme hledali prostředky, jak se lze vyjadřovat, jak lze vůbec dělat divadlo pro neslyšící. Také nebyl uzákoněn znakový jazyk. Ukazovali jsme tedy jeho hodnotu – je to jako balet rukou. Musíme hledat i způsoby, jak pedagogicky do budoucna pracovat s neslyšícími dětmi. U nás se učí prožitkem, jako na některých jiných alternativních školách. Ukazuje se ale, že některé věci, které jsme vymysleli pro neslyšící, mají platnost pro všechny lidi. Když má činnost dobrou myšlenku, má potom platnost pro všechny.

Jaké byly na vaši tvorbu první reakce?

ZM: Ze začátku jsme se setkávali s nedůvěrou. Lidé si mysleli, že divadlo pro neslyšící dělat nelze. Podceňovali je. Je důležité, aby to, co děláme, neslyšící sami dělat chtěli. Nikdy jsem při tvorbě nešla proti povaze mých studentů. Chceme ukazovat, v čem spočívá síla každého z nás.

Jak vnímá neslyšící herec diváky? Cítíte někdy, že vám diváci nerozumí?

DH: Cítím energii z hlediště. Vnímám ji intenzivně. Stalo se mi vícekrát, že jsem cítila, že mi nerozumí a představení je nezajímavé. V takové situaci se je snažím pochopit a naladit se na jejich energii.

Co vás při společné tvorbě slyšících a neslyšících nejvíce obohacuje?

AŽ a NV: Že i když se neslyšíme, máme ve skutečnosti mnoho společného. Všechny prožíváme podobné pocity, a tak o nich můžeme i společně hrát.

ptala se Terezie

Večerní (ode)Psanec,

Volají naše fiktivní krásné kolportérky do ledva letní noci. Máme pro Tebe horké zprávy z tepající space operní písecké megapole, zasvěcené i pro dnešek experimentálnímu divadlu. Náš čerstvý šedesátník se pyšně blikotá jako disco koule na líci největšího z ibizských machos. Tančí se čardáš, parodie na polonézu, trance i prachobyčejný dupák. Smíme prosit? Přidáš se? Poskočíš? Užiješ si s námi?

Rozkoš z divadla, textů našich, navazujícího večírku i nočních kvilů vám srdečně přeji.

Za redakci Píseckého (ode)psance Petr KlariN Klár

P. S. Toto číslo vzniklo jako speciální pocta členu festivalové poroty Romanu (ve)Černíkovi.

Soví zpěv vábí, laská i deprimuje!

Festivalové sobotní ráno razantně rozčísila scénická adaptace románu Ivy Procházkové v podání ústecké divadelní úderky Všechny barvy pod režijním vedením Pavla Skály. Prozaická předloha, obratně kombinující intimní dystopickou sci-fi s coming of age motivy byla přetavena v kolektivní sebevědomou demonstraci základních principů epického divadla. Soubor pomocí v podstatě triviálních scénografických prvků vytvořil překvapivě funkční, a vizuálně poutavou definici společnosti, jež vlivem nadužívání moderních technologií postupně přichází o bezprostřednost vzájemného kontaktu, a atakuje tak základní principy lidskosti. Primární kvalitou sympatického projektu je kolektivní herecké nasazení, schopnost bryskního navázání kontaktu s publikem i přehlednost jednoznačně definovaných dramatických situací. Písecké uvedení bohužel trpělo poněkud nevyrovnaným

temporytmem, který negativně ovlivnila nejen brzká ranní hodina, ale zřejmě i zdravotní indispozice v kolektivu. Autorka nicméně může být spokojena, neboť inscenace její dílo napumpovala novou živoucí energií, čímž znovu potvrdila jeho nadčasové kvality. Co by za to mnozí dali. Ústecké sobí vábení postupně chytá fazonu klenotu, který si zaslouží být i nadále broušen. Vážení díky!

KlariN

A jak to vidí Terezie? Představení Soví zpěv bylo na míru vybrané mladému souboru. Ač jsem ze začátku cítila jistou trému na jevišti, děj jim byl natolik blízký, že se jím nechali časem unášet. Na konci představení v něm byli jako doma. Líbila se mi témata, o kterých představení mluví – Co vlastně dělá člověka člověkem? Co skutečně potřebuje, aby byl šťastný? Hlavní téma by se však dalo více podtrhnout. Tomu by dle mého názoru pomohlo, kdyby hlavní postava v předem určených momentech vystoupila ze své strohosti a stádnosti a odhalila nám svou intimní lidskou podstatu.

Gejzír radosti, gejzír nylonového smutku (Haló, chci ven! - Hana Voříšková + Tomáš Mohr)

Začalo to čirou radostí. Bylo to bezstarostné, bílé, černé, čisté. Tuhle čistotu obdivuju.

Když interpreti dobře vědí, že nebude happyend, jak mohou mít na začátku čirou radost? Většinou se hercům stává, že je už na začátku cítit nějaká hrozba, někam se vetře temný stínek, člověk tuší, že to není jen tak (a třeba to ani nevdá, i tu vzdálenou hrozbu si člověk může vychutnat...). Tentokrát se ale úvodní radost a křišťálovost ničím nekontaminovala. Banalizovaná fráze „volný jako pták“ ožila. Klidně bych přidal další úsloví: „šťastnej jako blbec“.

Když se k tomu přidala dokonale hravá práce s loutkami (práce je upracované slovo, tedy: dokonalé žití s loutkami) a přirozená, příjemná muzika, byla divácká rozkoš dokonalá. Jeden příklad k použití loutek/věcí za všechny: zavírání a otevírání vrátek domečků: pokaždé se musí celkem čtyři peříčka přepíchnout na jiné místo, aby vrátka držela podle momentální potřeby zavřená nebo otevřená. A děje se to opakovaně, přímo periodicky. Nevzniká žádný zádrhel, Hana V. to prostě provede, prostě ta peříčka přepíchne. A člověk si užívá každé další přepíchnutí víc než to předchozí.

Osobně by mi ani moc nevdálo, kdyby po úvodních deseti minutách (nebo to bylo i méně?) show skončila. Odešel bych s průzračnou radostí a šel bych k řece pozorovat racky.

Lehké obavy z toho, že hra pokračuje a mohla by se zbytečně zakalit, se mi rychle rozptýlily. Hra se sice zakalila, ale vůbec ne zbytečně. Nylonová punčocha (nebo byla z jiného materiálu, nebo to nebyla punčocha?) jako strach (úmyslně nepíšu „symbol strachu“ – tohle nebyl jen symbol, to byl strach z masa a kostí), který objal nejen ptačí domeček, ale také celé hlediště a každý

krk v hledišti (můj tedy rozhodně), stvořila gejzír smutku nebo snad zbytečného zmaru, bezbožného zmaru, kterého se dennodenně dopouštíme, když do svých příbytků pustíme strach. Málokdy se cítím takhle rozměkčen a až na kost trefen.

Snad bych ani neměl zmiňovat (ale neubráním se tomu), že zmar cestou strachu je letos tak šíleně aktuální. Tím se pro mě celkový prožitek spíš umírňuje než umocňuje. Ale: tvůrci přece nemohou za to, že připravili něco věčně platného, co je dnes jen o něco zřetelnější.

Odo

Co dobrého dala pandemie světu? Brambůrky!

Inscenace Cvičme v rytme, již ústecký kvintet Brambůrky rozvibroval sál Divadla pod Čarou, hravě může posloužit jako zářný příklad produkce, kdy velká nouze rodí tygří kořata. Sezona restrikcí se tak konečně ukázala být nejen tvůrkyní břišních pneumatik, alkoholismu či rozpadu mnoha partnerských vztahů, ale rovněž i uměleckých kvalit. Pekelně vyvážená kombinace humoru, hraničního fyzického nasazení i introspekce neváhá jako své nejsilnější zbraně použít očistnou sebeironii, ani drtivý kontrast spartánsky zpevněného těla bezmála profesionální sportovkyně, s neblahou životosprávou různě poznamenanými schránkami ostatních performerů.

Brambůrky baví, hravě vzdělávají, k zamyšlení neokázale inspirují a pro oko, ucho i smysly ostatní potěšením jsou. Sám jsem po představení zatoužil zvážit se! Hrozně by mne rovněž zajímalo, jak by inscenace fungovala v rámci humanitární pomoci hraná například súdánským dětem. Plýtvání jídlem, a zbytečně popisná propagace konkrétních produktů

jsou totiž jedinými problematickými aspekty projektu. Hranolky nebo shake? Já radši divadlo. A dřepy. (...o zmrzlince taktně pomlčíme...)

P. S. Pavel Skála je Mr. Adonis aerobic Mostu!

KlariN

A jak to vidí Terezie? Na představení souboru Brambůrky jsem ocenila, že si na nic nehrálo. Vycházelo z obyčejné potřeby mluvit o něčem, co všichni členové souboru řeší a co je trápí. Šlo vidět, že zatím nevědí, jak o daném tématu „vztah k jídlu a tělu“ mluvit. Zvolili tedy jednoduché řešení – odhalit se. Toto samotné odhalení mi jako divákovi přineslo víc než snaha o filosofování. Bylo to prosté svědectví o tom, jaký má vztah k jídlu mladá generace, kterou sama jsem. V podstatě jsem se tedy mohla s odstupem dívat sama na sebe, což ve mě dál rezonovalo. Jediné, co mě mrzelo, bylo plýtvání jídlem na jevišti. Osobně mi takové počínání není příliš příjemné, ať už je záměr jakýkoli.

Furt někdo

(Kolem a kolem – Matěj Výborný)

Patřím k lidem, kteří v divadle (ani leckde jinde) nepotřebují interpretaci. Nepotřebují rozumět. Souzním s výrokem, který byl nedávno vytištěn v anotaci k nějakému představení náchodského Dredu (určitě necituji přesně): „Nezajímají nás příběhy, protože všechny příběhy jsou stejné.“ Na divadle mě zajímají jiné záležitosti. Které? To přesně nevím... Ale rozhodně mě zajímala pantomima Matěje Výborného.

Co mě na ní zajímalo? Myslím, že soustředěnost a existence. Soustředěnost performerera, existence na jevišti. Neorientoval jsem se. Neluštil jsem příběh, neluštil jsem ani jednotlivé pantomimické prvky, úkony, triky. Žil jsem celou půlhodinu (byla to půlhodina?) společně s tím člověkem. Neřešil jsem kvalitu pantomimických prvků (myslím, že některé byly zdařilé a kvalitní, jiné možná trochu nedůsledné nebo rozmazané). Neřešil jsem emoce. Dokonce jsem ani neřešil estetickou stránku (ostrost práce s energií a s pohyby, strukturu prostoru, síly v prostoru, ..., výraz obličeje a hlavy, ...). Byl jsem prostě s ním, možná dokonce trochu v jeho kůži. Nastalo pro mě něco, co je víc než komunikace (oj, teď píšu poněkud vzletně; místo „intenzivní komunikace“ píšu „víc než komunikace“ – už to trochu přeháním).

Anotace inscenace zní: „furt někdo“. Je krásně nekonkrétní. Co víc si mohu přát než takovou anotaci a takovou soustředěnou živou přítomnost?

Poznámka pod čarou k cigaretám: performer často (hlavně na pravé straně) imaginárně kouřil, přestože v dnešní době jsou cigarety vytlačovány ze života a z divadla a z filmu. Tedy otázka: můžeme bez cigaret doufat v další rozvoj divadla a filmu? Toto je jakýsi vtíp; ale třeba to není pouhý vtíp. Odo

Krásnou neděli, divadla svátku!

Oslava šedesátin Šrámkova Písku sebevědomě kráčí do svého finále, poslední dary se již nedočkavě třepou na své rozbalení a girlandy stále vlají. Jubilant teď lehce podřimuje jak zajíc ve své jamce, aby usebral se k dnešnímu zlobení. Povstaňte stateční, ke třetímu chodu, čeká nás pestrých zážitků tré. Žánrová fúze činohry, kabaretu a obřadu, storytelling a folklorní imerze. Kdo by si nevybral? Přeji vám půvabný sváteční den, loučení bez hořekování, a nastávající šťastné cesty. Na shledanou příště!

Vzrušení zdar!

Za redakci Píseckého (ode)psance Petr KlariN Klár

„Ticho – / zpěv cikád / do skály proniká“

Krátké čisté dílko (za slovem „krátké“ raději nepíšu čárku, abych frázi „krátké čisté dílko“ neznečistil) dvojice **Osamocená**. Krátká, temná, depresivní, administrativně hororová expozice: příprava na ještě kratší, jasnou, zářivou katarzi nebo – vzhledem k rozměrům dílka – katarzičku.

Vše postaveno na životním cyklu cikády magicada septendecim nebo podobného druhu, která žije 17 let jako larva pod zemí, poté několik týdnů prožívá divokou radost při poletování a milování a plození, poté umře.

Celek je osvěžující a očišťující – v duchu titulních veršů Macua Bašó. Krátké scénické tvary mají jednu výhodu: lze je provést čistě, bez kontaminace přehráváním a nedorozuměními a režisérskými či hereckými výmysly.

Odo

Ještě ne. Už ano. Už ne.

2 kg rýže a básně hebké, laskavé, přímočaré. Vše lehkotonážní. Bez mizanscény, bez situací, bez šumů.

One Woman show u stolu. Hana Voříšková tentokrát bez obvyklých loutek a drobných předmětů, jen s jednoduchou mísou/lavorem a rýží v plátěném pytli. V básních jsem kupodivu cítil nějaký děj – performerka a autorka je s nadhledem zarámovala do „života běhu“: *Ještě ne. Už ano. Už ne.*

Nic nepředstírající civilní setkání s člověkem, který má nad života během nadhled a zároveň ho intenzivně žije. Za mě jediné nebezpečí: neshodí ta rýže ke klišé, k takové té idealizaci východní moudrosti? Za mě by bylo úplně v pořádku, kdyby byla použita pšenice nebo brambory.

Odo

Statické divadlo na oko, tak jak to umí jen baroko!

Schoulené holky spí nahé? Nikoli, jsou to spíše nepřilíh vzhlední chlápíci, do tělových trikotů oděni. Děším se z renesance uvedené propriety plíživě ovládající česká jeviště. Můj třetí střet s produkcí momentálních vládců ostravského divadelního undergroundu sotva opustil fázi úvodního ořukávání, a já už teď tuším, že ani tentokrát se nevyhneme vzájemnému klinči. Již v první sadě schytávám mnoho tvrdých ran! Eklekticismus zúčastněných gentlemanů ovládá jeviště a lačně spase všechno od Danteho, Calderona, Klímy, Havla až k Yzomandiasovi. Výsledkem ovšem není bezprostředně vtahující pastiš, ale únavně užvaněná činohra, vágně laškující s principy absurdního divadla, přívoskové variace středověké morality a magického realismu. Vhodné snad k rozvíření dlouho již stojatých vod na Pikniku Volyně, v náruči Písku Šrámkova však působí coby fanouškovská zvůle. Experimentování s formou se nedostává přes úroveň insitního vtipkování, nedůsledná inklinace k nevkusy je rychle obtěžující, a já smutně vzpomínám třeba na letos absentující DRED. Je mi líto hoši milí, opět jste mne zarmoutili! Osmdesát minut vzletného šlapání zelí? Příště prosím zase jinak. A klidně kratše!

KlariN

My se ptáme, vy odpovídáte: jak je to se Šrámkovým Pískem?

Co se vám vybaví, když se řekne Šrámkův Písek?

Monika: Pohodová atmosféra, skvělí tvůrčí lidé, komunita, pískové sochy na Kamenném mostě. Jezdíme sem s rodinou každý rok a vždy se sem těšíme.

Chosé: Alenka, Karel, Káča. Pohodová atmosféra, krásný víkend a výlet.

Filip: Setkání, hledání divadelních forem a způsobů vyjádření, otevření lidí.

Je nějaké představení z uplynulých let, které vám utkvělo v hlavě?

Monika: Pamatuji si když tady Divadlo Kámen, hrálo Mamuty – ani moc nevím proč, ale pořád si to pamatuju. Moc se mi to líbilo.

Chosé: Líbí se mi Vosto5, letos jsem se na nich moc bavil. Pamatuji si, když tady mluvil pan Císař, se svou grácií a dlouze, to bylo nejkrásnější představení.

Petr: Nevím, jak se to jmenovalo, ale byli to nějakí dredi v kostele. Potom představení v klecích od souboru Triarius z České Třebové.

Máte nějaký zážitek z uplynulých let, který vám utkvěl v hlavě?

Monika: Vybaví se mi vzpomínka na dobu, kdy jsem čekala mého nejstaršího syna. Letos je to zase poprvé, co s námi nejel. Je to vlastně takový milník. Taky si vážím toho, že jsme se po letošním roce konečně mohli potkat, my divadelníci.

Petr: Jednou jsme hledali hospodu, do které chodíval pít Fráňa Šrámek. Ptali jsme se mnoha starších lidí a nikdo nám nic neřekl. Potom jsme ale v noci šli po náměstí, a najednou šel nějaký opilec. Zastavili jsme ho a zeptali se na tu hospodu.

Rozhlídl se, ukázal na nejstarší hospodu ve městě a řekl: „Tam určitě chodil!“. A tak jsme ji našli! Taky jsme jednou byli u nějaké kašny opilí a zvraceli jsme do ní. Kolem šel nějaký pobuda a křikl na nás: „To děláte dobře! Fráňa tady taky blil, já to pamatuju, protože jsem blil s ním.“

Chosé: Nemyslím si, že by mé festivalové historky byly publikovatelné. Jednou jsme se ale veselili do ranních hodin, a ráno jsme vyspávali na svých pokojích 10A a 10B. Problém byl v tom, že jsme měli do desáté hodiny vyklidit všechny pokoje. Od čtvrt na jedenáct se potom ozývalo přes rozlehlé chodby: „Prosím vás, 10A a 10B urychleně vyklidit pokoje!“

otázky pokládala Terezie

Glosy z debaty o představeních

První debata letošního ročníku se zabývala dvěma pátečními představeními. Vedli ji pátečně provizorně dva lektori ze tří – Vladimír Hulec a Petr Váša.

Laboratoř Nebe a Voda mě napadá

Vladimír Hulec podotkl, že spíše než jako divadlo či výstavu bychom tento program měli vnímat jako zážitek, který každý může vnímat jinak. Je hezké, že část nebe se odehrává ve speciálně připraveném kostele, divák cítí výjimečnost události. Krásná je práce se světly, která se míhala po stropě – komunita světel – každý byl aktivní a byl její součástí. V této části byl patrný pedagogický záměr. Zůstává možnost zpracovat program více divadelně – rozpracovat příběhy a mýty. Mohl zde být větší prostor pro sledování výtvarů dětí, které se v minulosti programu také zúčastnily. Také by se mohlo zapracovat na propojení mezi dvěma částmi programu. Cesta (přechod) z Nebe do Vody může být více interaktivní.

Petr Váša poznamenal, že inscenace v kostele zbytečně končí u zážitku z kresbičky. Mohla by donutit lidi více přemýšlet, a tak jejich zážitek prohloubit. Toho by mohla docílit, kdyby více propracovala vyprávění mýtů. Ty mu také úplně chyběly ve druhé části Voda, kde by se dalo více pracovat i se zvuky a hudbou. V této části ale ocenil, že se na chvíli mohl stát kapkou v tak krásném a lákavém prostředí.

Diváčka radostně prohlásila, že si při inscenaci odpočinula a odcházela spokojená a radostná. Jiný divák by ocenil kdyby v první části bylo výraznější vedení a konkrétnější závěr.

Cesta do fantazie i skutečnosti

Vladimír Hulec konstatoval, že inscenace je výsledkem dlouhodobé práce Zoji Mikotové. Dříve jsme byli zvyklí na inscenace pouze s neslyšícími, tentokrát byla inscenace namíchaná se slyšícími. Ocenil hezké propojení divadelních prostředků a přirozenost dívek na jevišti.

Petr Váša si myslí, že představení, ač je výjimečné a hodnotné, je na hraně sentimentu. Zajímalo by ho vidět dívky v jiných náladách, například v drzosti, naštvanosti. Bylo pro něj zajímavé pozorovat estetičnost znakového jazyka, která je v inscenaci potvrzena.

Divák byl okouzlen intimitou, která probíhala na jevišti. Klidně by ji ale ještě více podtrhl. Například by mohly být všechny technické prostředky odhaleny přímo na jevišti.

glosy zaznamenala Terezie

Je čas se loučit, Šrámkův Písku,

a z oslav už zbyl jenom dým. Leč užili jsme si to, a za rok necelý se doufám ve zdraví sejdem zas. Slušně jsme zařídili, není-liž pravda? I neděle nám rádně provětrala faldy, a tetování mozku vzpomínkami zanechala. Dočasné či stálé? To prověří až čas. Měj se báječně, město divadla i snů! Za pozornost čtenářstva našeho intenzivně děkujeme, a souborům zúčastněným budiž provolána třikrát sláva. Mějte se půvabně a hezké léto!

Za redakci Píseckého (ode)psance Petr KlariN Klár

Neděle, zjevení den!

Přiznám se upřímně, že průvodní anotace inscenace Hora BEZ brumovského divadla Dohory mne zejména proklamovanou oscilací mezi činohrou, kabaretem a obřadem notně vyděsila. S o to větší fascinací jsem následně sledoval jevištní počínání nově zjevené hvězdy šedesátého ročníku celostátní přehlídky experimentujícího divadla. Hora BEZ je totiž doslova esencí toho, za čím každý rok do Písku putuji a co i jinde neúnavně hledám. Tedy příkladem divadla nikoli dokonale cizelovaného, ale naopak vášnivě sebe hledajícího, radostně tápajícího, i vlastní hranice dosud neobjevivšího. Experiment s vědomím jednoznačného výsledku je totiž

obyčejná nuda, a byť putování k titulnímu vrcholu nebylo prosto chyb, ani místy úmorného temporytmu, přineslo nejméně tolik divadelního vzrušení, jako pikniky volyňské sterilně-činoherní prudy. Nedělní lenost čeřená sci-fi divočinou, patchworkovou scénografií jak z mozku fanatického příznivce eskapád Šíleného Maxe, a hereckými výkony zběsile kombinujícími odkaz umělecké tvorby Rychlých Šípů s poetikou Vesmírných lidí. Chci velmi brzy další dávku, protože Dohory jsou v současné formě vynikající jevištní náhradou psychotropních drog. Raduj se se mnou, Davide Lynchi! Na ohlasy hronovských repríz velice už těším se!

KlariN

Eintopf bezvýhodných lidských situací; světlo u praotce Noeho

Ted' nádech a let': Strategie růže

Několik příběhů simultánně z několika stran. Příběhy se přelévají z místa na místo, z performerera na performerera; vše smáčené v exotických, ale velmi srozumitelných písničkách.

Dobře se pamatuji na nedávná představení těchto tvůrců v několika nedávných letech. Vždy byla o obyčejných lidech v neperspektivní situaci buď na okraji nebo uprostřed společnosti – v rozstřílených městech, v uprchlických táborech, v blízkosti válečných zón. Často jsem měl pocit, že jejich způsob inscenování je na hraně nebo dokonce za hranou umělého patosu nebo jakéhosi nuceného hraní si na utrpení. A pamatuji se, že

naopak v pasážích, kdy se nehrálo divadlo a „jen“ se civilně vyprávělo, byly příběhy – alespoň tedy pro mě – silnější a důvěryhodnější. Vždycky jsem si říkal, že bych rád slyšel Davida Zelinku a jeho přátele prostě vyprávět, protože síla, která do jejich vyprávění přechází ze skutečného setkávání s aktéry těch příběhů (oni se s nimi skutečně setkávají, jezdí za nimi i do pro nás exotických zemí), je značná.

No, a tentokrát mi skupina mé přání splnila, a hned na druhou nebo na třetí. Několik lidí vyprávělo většinou simultánně různé příběhy, a nic jiného se nedělo – tedy kromě občasného zpěvu přelévajícího se mezi pozadím a popředím. Tentýž příběh zazníval postupně z různých míst, různých úst, v různých parafrázích. Performeři někdy mlčeli, jindy mluvili, vznikaly jakési vlny, divák nebo posluchač si většinou mohl vybrat, koho bude poslouchat. Důležité bylo také to, že si všichni účinkující za svým textem stáli; ačkoli ho říkali civilně, věděli, že říkají něco podstatného.

Mezi příběhy se zjevovaly odkazy na strategii růže (nepřítele není nutné zničit, je jen třeba přimět ho, aby přestal útočit) a Noemův příběh člověka, který staví archu uprostřed pouště, což vypadá jako bláznovství, ale nakonec zachrání svět. I to bylo výborné. Celá událost se díky tomu strukturovala a příběhy se měly o co opřít, měly se k čemu vztahovat, a dostaly i nějaký další estetický rozměr.

Díky za lidský a estetický zážitek.

Odo

Morena – lesk a bída veřejné události

Finální soutěžní inscenace šedesátin Šrámkova Písku coby Uroboros kousnutím do vlastního ocasu v podstatě uzavřela kruh od pátečního komba **Laboratoř Nebe a Voda mne napadá**, které naopak celý maraton zahájilo. I v případě inscenace Morena olomouckého souboru Nabalkoně se jedná o pokus o průnik do veřejného prostoru kombinovaný s výrazovými prostředky site-specific, či chceme-li, divadla imerzivního. Základním inspiračním zdrojem je přitom středo-východo-evropský folklór v mnoha svých podobách. Snaživí divadelní tvůrci z epicentra Hané sice s obrozeneckým entusiasmem hodují na dědictví lidových zvyků, jejich počínání však vykazuje značnou příbuznost s aktivitami nikoli zcela chvalně známého dua Hanka-Linda. Rukopis olomoucký sice vehementně vyzývá ducha mnoha národních tradic, chybí mu však autentická, bezprostřední vřelost. Pod umnými kostýmy s pseudokrojovými prvky, a skotačivou či místy naopak pateticky zadumanou slupkou se skrývá kalkul, manipulace, vlezlost a dril. Nabalkoně se nezdráhají svoje diváky opijet, krmit, a jinak násilně zapojovat, aby ve finále vzývali takřka nacionálně-sektářskou pospolitost. Nesporný, zejména tanečně muzikantsky kumštýřský um, zde navíc slouží k miliskování perel etnické tvořivosti se šmíráckými popěvkami z nejnižších pater kultury. Strážnice potkává TV Šlágry, a příznivci Daniela Landy se šťastně usmívají od ucha k uchu. Chyběly snad jen bubínky a párek punčoch, bílých jak čerstvě padlý sníh. Když zazněly první tóny pijácké hymny Co jste hasiči, už jsem nevydržel a odhodlal se k odchodu. Báť jsem se totiž, že pak přijde Der morgige Tag ist mein. Dvorní fotograf formace nicméně odmítl oficiální konec produkce, a neváhal mne svým aparátem, a posléze i verbálně atakovat ještě během odborné diskuse. Zvláštní skvrna na slunci přehlídkového finišu...

KlariN